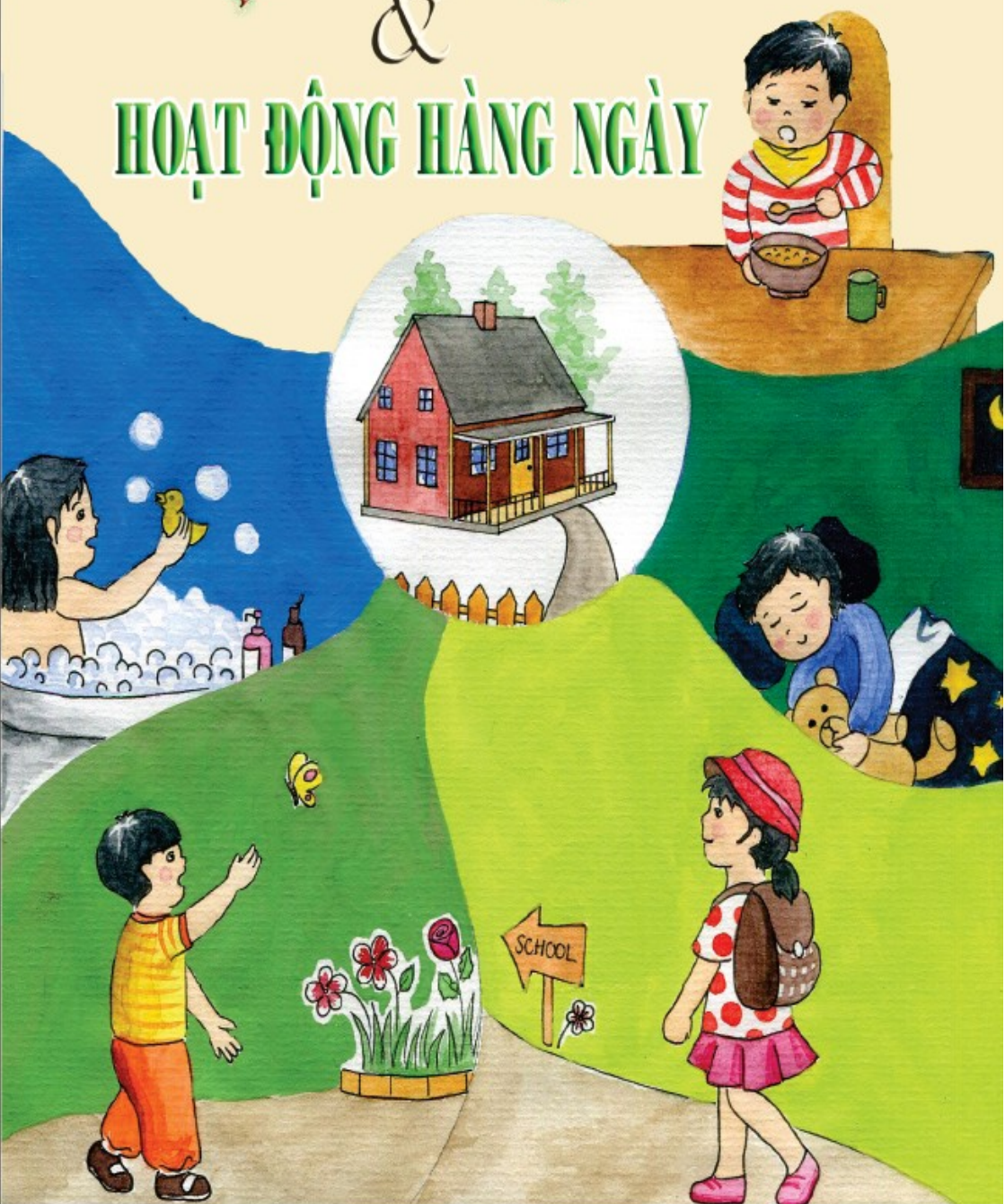

NGÔN NGỮ & HOẠT ĐỘNG HÀNG NGÀY

Đoàn Thế Dũng

Nguyễn Ngọc Trúc Quyên

Trà Thanh Tâm

Nguyễn Thị Thu

TP. HCM, Tháng 10 - 2014

== LỜI GIỚI THIỆU ==

Ngôn ngữ là công cụ vô cùng quý giá của con người dùng để trao đổi và diễn đạt ý muốn trong quá trình giao tiếp. Tại Việt Nam, ngày càng có nhiều trẻ tự kỷ và các trẻ có các vấn đề liên quan đến phát triển ngôn ngữ được chẩn đoán. Phụ huynh và nhiều nhà chuyên môn khác nhau đôi khi còn lúng túng hay hiểu sai về cách thức làm thế nào để giúp trẻ phát triển ngôn ngữ, điều này dẫn đến những mong muốn và can thiệp không phù hợp, làm cho trẻ, phụ huynh và các nhà chuyên môn trở nên căng thẳng và thất vọng.

Tập sách nhỏ này của nhóm sinh viên chuyên ngành Âm ngữ- Ngôn ngữ trị liệu khóa thứ 2 do Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch phối hợp với Trinh Foundation Australia tổ chức, là tập sách được biên soạn ngắn gọn, dễ hiểu với sự tham khảo nhiều tài liệu có chứng cứ khoa học nhằm giúp quý phụ huynh và các nhà chuyên môn hiểu biết rõ hơn về cách thức can thiệp phù hợp, có hiệu quả cho sự phát triển ngôn ngữ của trẻ. Xin trân trọng giới thiệu đến quý phụ huynh và các nhà chuyên môn.

(BS.Phan Thiệu Xuân Giang, Giảng viên môn Tâm bệnh học phát triển, chương trình Âm ngữ trị liệu sau đại học, Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch, TP.HCM)

≡ LỜI CẢM ƠN ≡

Xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới cô Elizabeth Brownlie, vì tình yêu với ngành Âm ngữ trị liệu Việt Nam và sự tận tụy cô dành cho khóa đào tạo.

Cảm ơn cô Emily Armstrong đã hướng dẫn nhiệt thành và là người đồng hành xuyên suốt dự án này.

Cảm ơn cô Simone Maffescioni, với tất cả sự quan tâm và hỗ trợ từ cô - đó thực sự là nguồn động lực lớn lao.

Chân thành gửi lời cảm ơn tới tất cả phụ huynh và trẻ mà chúng tôi có cơ hội làm việc, đã tin tưởng và là nguồn cảm hứng để chúng tôi phát triển dự án này.

Chúng tôi cảm ơn tổ chức Trinh Foundation đã tài trợ cho chương trình đào tạo Âm ngữ trị liệu tại Việt Nam.

Cảm ơn Ban Giám hiệu Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch và Đại học Newcastle - Úc đã phối hợp tổ chức và tạo điều kiện tốt nhất cho khóa đào tạo.

≡ LỜI CẢM ƠN ≡

Xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới cô Elizabeth Brownlie, vì tình yêu với ngành Âm ngữ trị liệu Việt Nam và sự tận tụy cô dành cho khóa đào tạo.

Cảm ơn cô Emily Armstrong đã hướng dẫn nhiệt thành và là người đồng hành xuyên suốt dự án này.

Cảm ơn cô Simone Maffescioni, với tất cả sự quan tâm và hỗ trợ từ cô - đó thực sự là nguồn động lực lớn lao.

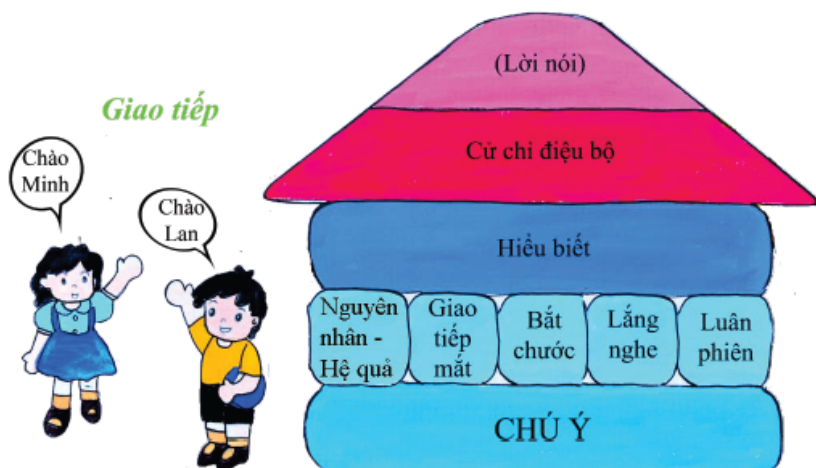
Chân thành gửi lời cảm ơn tới tất cả phụ huynh và trẻ mà chúng tôi có cơ hội làm việc, đã tin tưởng và là nguồn cảm hứng để chúng tôi phát triển dự án này.

Chúng tôi cảm ơn tổ chức Trinh Foundation đã tài trợ cho chương trình đào tạo Âm ngữ trị liệu tại Việt Nam.

Cảm ơn Ban Giám hiệu Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch và Đại học Newcastle - Úc đã phối hợp tổ chức và tạo điều kiện tốt nhất cho khóa đào tạo.

NGÔI NHÀ GIAO TIẾP

“The Communication House” adapted from *Let’s communicate* (WHO 1997)

“Muốn giúp trẻ phát triển ngôn ngữ, chúng ta cần hiểu ngôn ngữ được phát triển như thế nào. Giống như xây dựng một ngôi nhà, chúng ta cần có nền móng trước, **SỰ CHÚ Ý** là nền tảng quan trọng trong quá trình phát triển ngôn ngữ, nếu thiếu sự chú ý sẽ không thể hình thành được trí nhớ, hiểu biết và ngôn ngữ. Hãy thu hút sự chú ý của trẻ bằng nhiều hoạt động làm cho trẻ thích thú trước. Những viên gạch kế tiếp được xây trên nền móng **CHÚ Ý**, đó là các kỹ năng cần có trước khi ngôn ngữ được hình thành: quen dần với **NGUYÊN NHÂN - HỆ QUẢ**, **GIAO TIẾP MẮT**, **BẮT CHƯỚC**, **LẮNG NGHE** và **SỰ LUÂN PHIÊN**. Tầng kế tiếp là **HIỂU BIẾT** rồi sau đó là **GIAO TIẾP QUA CÁC CỬ CHỈ ĐIỀU BỘ** như dùng tay chỉ, liếc mắt nhìn, quay đầu,...và cuối cùng là **LỜI NÓI** được hình thành”(Phan Thiệu Xuân Giang, 2014).

HOẠT ĐỘNG HÀNG NGÀY

Là những hoạt động bạn thực hiện với trẻ mỗi ngày.

CÁC GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP

Mỗi trẻ có kỹ năng và tiềm năng rất khác nhau. Con của bạn có thể có những kỹ năng ở giai đoạn này và những kỹ năng ở giai đoạn khác trong cùng một thời điểm. Điều quan trọng là bạn cần xác định xem con bạn đang có nhiều kỹ năng hơn ở giai đoạn nào và những kỹ năng nào bạn cần phát triển cho con mình ở giai đoạn tiếp theo.

Có bốn giai đoạn giao tiếp.

CÁC GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP

1. Giai đoạn trẻ giao tiếp chưa chủ ý

Là giai đoạn trẻ chú ý và quan tâm đến các kích thích từ môi trường xung quanh như: tiếng của người chăm sóc, các âm thanh, tiếng động của đồ vật...

CÁC GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP

2. Giai đoạn trẻ giao tiếp chủ ý

Là giai đoạn trẻ hiểu các từ quen thuộc trong bối cảnh. Sử dụng nhiều cử chỉ điệu bộ hơn, bắt đầu giao tiếp, bắt chước tạo ra âm thanh giống như từ. Chủ động trong việc khởi đầu và kết thúc giao tiếp với người khác.

CÁC GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP

3. Giai đoạn trẻ nói từ đơn

Là giai đoạn trẻ hiểu các từ khóa trong một câu ở bối cảnh quen thuộc. Sử dụng nhiều từ đơn hơn, nói nhiều từ quen thuộc để diễn đạt nhu cầu cá nhân.

CÁC GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP

4. Giai đoạn trẻ nói từ kết hợp - câu

Là giai đoạn trẻ bắt đầu sử dụng từ đôi, các câu ngắn trong giao tiếp với nhiều loại từ vựng trong các tình huống khác nhau.

CHIẾN LƯỢC

CHIẾN LƯỢC

1. THIẾT LẬP TƯƠNG TÁC

- a. **Ngồi ngang tầm mắt với trẻ:** để trẻ nhìn được nét mặt, ánh mắt, cử động miệng khi bạn nói. (Griffin, 2014)

- b. **Chú ý đến trẻ và cho trẻ thêm thời gian để bắt đầu giao tiếp.**

Mẹ đã đợi xem phản ứng của trẻ khi trẻ làm đổ nước.

Việc mẹ lập tức lau dọn đã làm mất cơ hội để trẻ nói về việc nước bị đổ.

CHIẾN LƯỢC

1. THIẾT LẬP TƯƠNG TÁC

- c. **Bắt chước:** Làm hành động hoặc tạo ra âm thanh giống như trẻ, để trẻ biết bạn đang lắng nghe và chú ý đến trẻ. (Griffin, 2014)

- d. **Luân phiên:** Nhắc trẻ nói khi đến lượt của trẻ hoặc chờ khi người khác đang nói. (Griffin, 2014)

CHIẾN LƯỢC

1. THIẾT LẬP TƯƠNG TÁC

e. Lắng nghe:

“Cách duy nhất để hiểu trẻ là lắng nghe những gì trẻ nói. Bạn không thể làm điều này khi đang nói” – Neil Postman và Charles Weingartner

CHIẾN LƯỢC

2. TẠO CƠ HỘI GIAO TIẾP

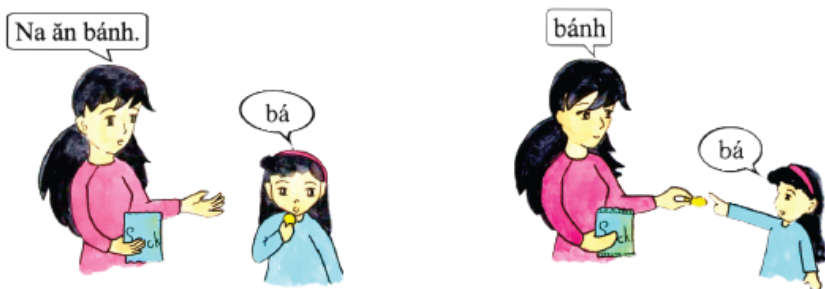
a. Để đồ vật xa tầm với của trẻ:

Trẻ nhìn thấy nhưng không lấy được → chờ trẻ hỏi (bằng cách nhìn, cử chỉ, phát ra âm thanh hay sử dụng từ) → đưa cho trẻ và gọi tên đồ vật đó. (Brownlie, 2012)

b. Chia thành từng phần nhỏ:

Cho trẻ một ít → chờ trẻ xin thêm → đưa và gọi tên → lặp lại hoạt động. (Griffin, 2014)

CHIẾN LƯỢC

2. TẠO CƠ HỘI GIAO TIẾP

c. Chọn lựa:

Đưa hai vật → chờ trẻ chọn → cho trẻ và gọi tên. (Jacobs, 2013)

d. Cố ý làm sai:

Giả vờ làm sai → chờ trẻ phản ứng (bằng cách nhìn, dùng cử chỉ, âm thanh hay sử dụng từ) → làm hoạt động đúng và gọi tên. (Griffin, 2014)

CHIẾN LƯỢC

3. KÍCH THÍCH NGÔN NGỮ

a. Làm mẫu:

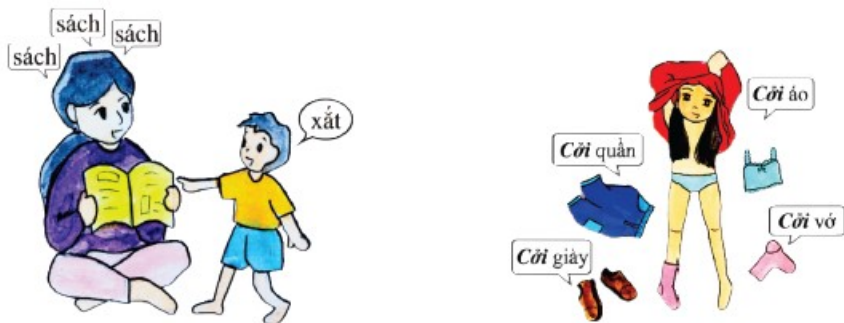
Nói rõ, chậm, dùng từ phù hợp với mức độ của trẻ. Thêm từ mới và mở rộng câu. (Jacobs, 2013)

Hãy nói từ đúng nhiều lần và không bắt trẻ nói theo.

b. Lặp lại:

Nói các từ, câu muốn dạy trẻ nhiều lần.

CHIẾN LƯỢC

3. KÍCH THÍCH NGÔN NGỮ

c. Làm nổi bật từ then chốt:

Ngừng một chút, nhấn mạnh và nói rõ nhằm làm nổi bật từ bạn muốn trẻ học. (Labrador, 2014)

d. Nói về những gì đang diễn ra:

Miêu tả hoạt động bạn và trẻ đang làm. (Jacobs, 2013)

CHIẾN LƯỢC

3. KÍCH THÍCH NGÔN NGỮ

e. Điền vào chỗ trống:

Nói câu và để trống từ muốn trẻ nói. Chờ đợi trẻ (nhìn mong đợi và đếm thầm 5s). Khen ngợi khi trẻ đáp ứng.

f. Khuyến khích:

Lắng nghe chăm chú, đáp ứng bằng lời nói, cử chỉ để trẻ biết mình đang được chú ý. Khen ngợi mọi nỗ lực của trẻ.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

Chủ Đề ĂN UỐNG

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

A. GIAI ĐOẠN TRẺ GIAO TIẾP CHƯA CHỦ Ý

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Nhìn ba mẹ khi ba mẹ gọi, dứt ăn và nói chuyện với trẻ.Hiểu cử chỉ đơn giản.	<ul style="list-style-type: none">Đập tay lên bàn khi thích thú với việc ăn.Bắt chước bạn nói: "aa", "măm măm"...Quay đầu, nhắm mắt hoặc gạt tay khi không muốn ăn nữa.

Gợi ý cho bạn

- Đề thức ăn, vật dụng trước mặt trẻ, cầm tay trẻ chỉ vào và gọi tên (bằng từ đơn).

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

- Giữ muỗng thức ăn gần về phía bạn, gọi và chờ trẻ nhìn, nói “măm măm” và đút cho trẻ.

- Phát âm “aaa” và chờ trẻ bắt chước. Khen, lặp lại âm của trẻ.

- Lắc tay và nói “bye” khi kết thúc bữa ăn.

Thông báo hết giúp trẻ hiểu được giờ ăn đã kết thúc.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

B. GIAI ĐOẠN TRẺ GIAO TIẾP CHỦ Y

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Các danh từ: <i>com, cá, canh, thịt, muống (thìa), chén (bát), bàn, ghế...</i>Các động từ: <i>ăn, uống, nhai, nuốt, múc, cầm...</i>Hiểu câu: "<i>Há miệng!</i>", "<i>Nhai đi!</i>", "<i>Xong rồi!</i>", "<i>Uống nước</i>", "<i>Thêm nữa</i>"...	<ul style="list-style-type: none">Trẻ đẩy, kéo tay hoặc chỉ về phía có đồ trẻ muốn.Bắt chước hành động: <i>vỗ tay, cầm thìa đút cho ba/mẹ...</i>Lắc đầu, dùng tay đẩy để từ chối thức ăn.Tạo âm thanh giống như từ hoặc một tràng dài: "<i>ước</i>" (nước), "<i>om</i>" (com)...

Gợi ý cho bạn

- Cùng trẻ chỉ vào những món ăn, vật dụng và gọi tên (bằng từ đơn).

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

- Cho trẻ cầm muỗng bắt chước cách bạn đút.
- Gọi trẻ và nói “ùm” mỗi khi đút.

Mẹ đã tạo cơ hội để Bo chú ý đến việc ăn và luân phiên hoạt động đút ăn với mẹ.

- Khen trẻ “ăn giỏi”.
- Nói về những gì trẻ đang làm.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

C. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ ĐƠN

Mục tiêu:

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">• Biết các phần của món ăn: rau, thịt, trứng, cơm ...• Làm theo hướng dẫn đơn giản không cần cử chỉ: "Ngồi lên ghế", "Lấy khăn lau miệng", "Đưa ly cho mẹ" ...• Hiểu câu hỏi đơn giản: "Con có ăn chuối không?", "Ly đâu rồi?", "Con ăn thêm không?" ...	<ul style="list-style-type: none">• Nói từ đơn: "ba", "mẹ", "ăn", "cơm", "bánh" ...• Dùng nhiều cử chỉ: hết rồi, uống nước, ăn, lắc đầu ...

Gợi ý cho bạn

- Thông báo với trẻ các món sẽ ăn và gọi tên từng món.

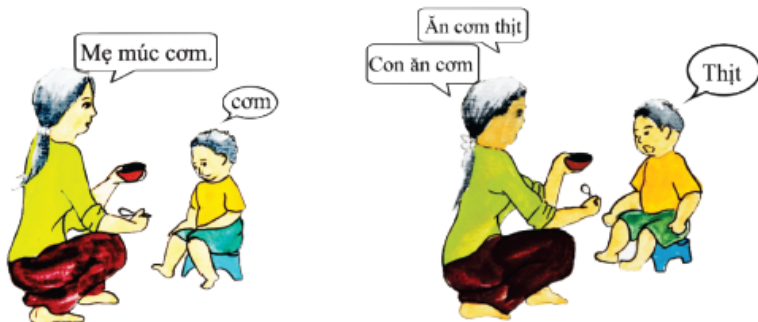
CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

- Khuyến khích trẻ nói bằng cách chỉ vào thức ăn → nói “Đây là...”
→ nhìn và đợi trẻ.

- Nói về những gì bạn đang làm cùng trẻ bằng cụm từ/câu ngắn.

Trẻ học từ mới nhanh hơn khi mẹ sử dụng cụm từ/câu ngắn.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

- Khi trẻ đã nghe nhiều lần từ “cơm”, tập cho trẻ nói bằng cách để trẻ điền vào chỗ trống như: “Mẹ múc...”/ “Con ăn...”, sau đó nhìn và đợi trẻ trả lời.

Vì mẹ đã đợi nên trẻ nói được từ “cơm” đúng ngữ cảnh.

- Khen trẻ: “Con ăn giỏi”, “Con nhai giỏi” hay “Múc cơm giỏi”...
- Cho trẻ lựa chọn: tự xúc/được đút hoặc chọn thức ăn. Nên để trẻ nhìn thấy đồ ăn bạn muốn trẻ chọn. (Learning Links, 2014)

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

- Với đồ ăn trẻ thích, nên cho trẻ từng chút một và đợi trẻ xin thêm hoặc để trong hộp trẻ không mở được, khi đó trẻ sẽ chủ động nhờ bạn giúp → đưa cho trẻ và gọi tên. (Griffin, 2014)

Qua việc giới thiệu “dưa hấu” và chờ đợi, ba đã tạo điều kiện để trẻ thể hiện yêu cầu.

- Nói với trẻ khi kết thúc bữa ăn, nhìn trẻ và lắc tay với vẻ mặt chờ đợi trẻ đáp ứng.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

D. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ KẾT HỢP - CÂU

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Hiểu câu hỏi: “Ai múc cơm?”, “Con ăn gì?”, “Xoài chua hay ngọt?”...Hiểu được giới từ và tính từ: <i>trong, trên, dưới, lớn (chén/dĩa lớn), nhỏ (chén/ đĩa nhỏ)</i>...	<ul style="list-style-type: none">Sử dụng câu 2 đến 3 từ: “<i>ăn cơm</i>”, “<i>uống nước</i>”, “<i>Bi lau tay</i>” ...Dùng ít nhất là 50 từ.Biết đặt câu hỏi: “<i>Ai?</i>”, “<i>Cái gì?</i>”, “<i>Ở đâu?</i>”.

Gợi ý cho bạn

- Nói câu/ từ đi kèm với việc bạn đang làm. (Jacobs, 2013)

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

- Tạo cơ hội để trẻ giúp bạn làm vài việc đơn giản.

Ba rất vui khi giúp đỡ ba mẹ và được khen ngợi. Mẹ đã mở rộng câu bằng cách thêm tính từ "nhỏ" vào từ trẻ đã nói.

- Nói về mùi vị của thức ăn, kết hợp với việc đưa lên mũi ngửi và biểu cảm của nét mặt.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

- Hỏi trẻ về số lượng mà trẻ muốn ăn.

- Giả vờ đưa trẻ món ăn mà trẻ không thích, chờ trẻ nói "không".

Nếu trẻ không nói, hãy làm mẫu "không".

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG

- Nói về những món ăn bạn thích/không thích. (Scope. 2011a)

Trẻ sẽ học được cách diễn tả điều mình không thích qua cách mẹ nói.

- Trò chuyện với trẻ về bữa ăn ở trường, nói chuyện luân phiên qua lại. Nương theo câu chuyện của trẻ để mở rộng câu.

Trẻ học kể chuyện một cách tự nhiên thông qua trò chuyện

- Sau bữa ăn, nhờ trẻ giúp bạn dọn dẹp bàn ăn. Hãy nhớ cảm ơn và khen trẻ!

Chủ Đề
VỆ SINH CÁ NHÂN

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

A. GIAI ĐOẠN TRÈ GIAO TIẾP CHƯA CHỦ Ý

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Nhìn ba mẹ khi ba mẹ gọi.Hiểu cử chỉ, tiên đoán. <i>Vd: Mẹ cầm áo trẻ biết giơ tay lên.</i>	<ul style="list-style-type: none">Bắt chước ba mẹ nói "aa", "ee"...Đập tay, nghịch nước khi thích.

Gợi ý cho bạn

- Nhìn trẻ với sự hào hứng, nói từ đơn quen thuộc với trẻ.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

- Bắt chước âm thanh, hành động mà trẻ tạo ra.

- Tạo một số hoạt động gây thích thú cho trẻ.

Ùm ùm ùm

(chờ)

Ùm ùm ùm

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

B. GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP CHỦ Y

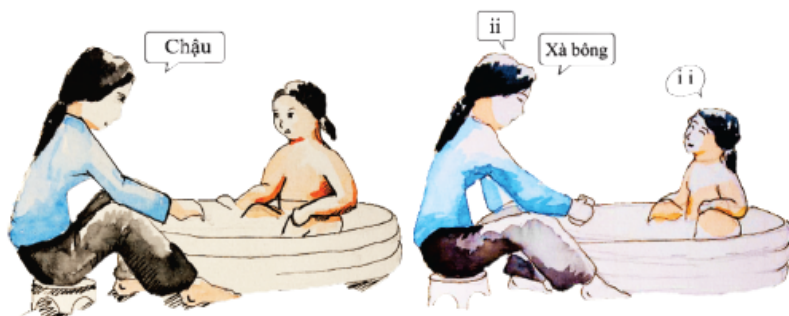
Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Các danh từ: <i>mắt, mũi, chân, tay, nước, xà bông, khăn...</i>Động từ: <i>tắm, chà, lau, mặc, cởi...</i>Hiểu câu đơn giản: "<i>Mặc quần nào con!</i>", "<i>Giơ tay lên!</i>", "<i>Cho mẹ khăn...</i>"	<ul style="list-style-type: none">Trẻ đẩy/ kéo ba mẹ hoặc chỉ về phía có đồ trẻ muốn.Tạo âm gần giống từ: "<i>áo</i>", "<i>ước</i>" (nước), "<i>ắm</i>" (tắm)...

Gợi ý cho bạn

- Gọi tên các bộ phận cơ thể và các đồ dùng trong phòng tắm.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

- Tạo sự thích thú bằng cách thay đổi cung giọng hoặc tạo giai điệu.

- Giả vờ làm sai, chờ trẻ nhận xét hoặc chỉ cho bạn cách làm đúng (bằng cử chỉ hoặc âm thanh).

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

C. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ ĐƠN

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">• Biết những phần chi tiết của cơ thể: <i>bàn tay, bàn chân, đầu bụng, lưng...</i>• Một vài tính từ: <i>mát, nóng...</i>• Làm theo hướng dẫn đơn giản: <i>"cởi quần/áo ra", "lấy khăn tắm", "lấy xà bông", "lau tay/mặt"...</i>	<ul style="list-style-type: none">• Nói: <i>"mặt", "áo", "tay", "chân"...</i>• Chỉ và gọi tên đồ vật trẻ nhìn thấy.• Gọi tên hoạt động trẻ đang làm: <i>"tắm", "lau"...</i>

Gợi ý cho bạn

- Gọi tên những bộ phận trên cơ thể trẻ.

Khi trẻ nghe, nhìn và cảm nhận mẹ chạm vào tay mình, trẻ học từ mới tốt hơn.

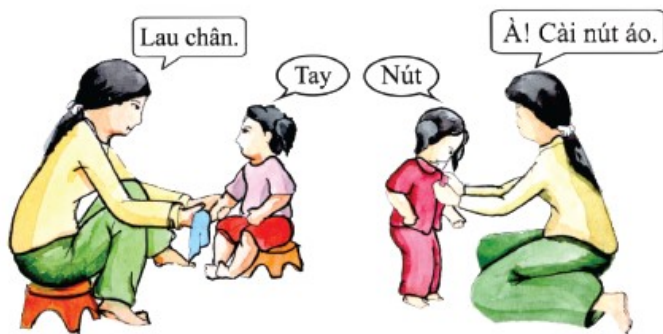
CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

- Để trẻ chọn tắm trong thau hay vòi sen.

- Giả vờ quên hoặc làm sai để trẻ nhận xét và chỉ cho bạn làm đúng (bằng âm/ từ/ cử chỉ).

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

D. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ KẾT HỢP - CÂU

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Câu hỏi: "Quần/áo/khăn của con đâu?", "Cái gì đây?", "Ai trong nhà tắm?" ...Hiểu từ: trong, trên, dưới, lớn, nhỏ...Tham gia vào một câu chuyện hoặc bài hát.	<ul style="list-style-type: none">Sử dụng câu 2 - 3 từ: "đi tắm", "lau mặt", "mặc áo", "mát quá!", "tắm xong rồi!..."Đưa ra nhận xét: "thom", "lạnh", "nóng", "mát"...Biết đặt câu hỏi: "Ai?", "Cái gì?", "Ở đâu?".

Gợi ý cho bạn

- Cho trẻ tự chọn quần áo và chuẩn bị đồ dùng để tắm hoặc đánh răng.

Lấy đồ đi tắm thôi.
Con thích mặc đồ nào?

Áo xanh dương đẹp quá.
Ba thích nó lắm!

Bằng cách đưa ra câu hỏi chọn lựa và làm mẫu, ba đã giúp trẻ biết cách nhận xét về chiếc áo.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

- Dạy trẻ những từ đối lập nhau (tay dơ - tay sạch, khăn ướt - khăn khô, nước nóng - nước lạnh, khăn mềm - chậu cứng). (Scope. 2011b)

Ba khô, con ướt.

Ba khô, con (chờ)

Giới thiệu từ đối lập "khô - ướt" trong ngữ cảnh sẽ giúp trẻ hiểu dễ hơn.

- Tạo tình huống và chờ trẻ giải quyết. Đưa ra gợi ý hoặc làm mẫu khi trẻ chưa biết cách thực hiện.

Ôi! Vịt con ướt rồi.
Vịt con lạnh quá!

Con giỏi lắm!
Che khăn cho vịt.

Che vịt khăn.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN

- Giờ tắm sẽ trở nên thú vị hơn khi bạn hát hoặc kể chuyện cho trẻ. Sử dụng hành động, cử điệu đi kèm để giúp trẻ hiểu câu chuyện tốt hơn. (Scope. 2011c)

Có 1 bạn vịt vàng rất sạch sẽ và thích nước. Chiều nào bạn cũng ra hồ nước. Bạn thích được bơi trên mặt hồ và thỉnh thoảng lặn xuống đáy hồ để tìm cá. Hôm nay không có con cá nào nên bạn vịt tắm rồi lên bờ.

Giờ đi tắm đã trở nên thật thú vị khi có thêm một "nhân vật" mới.

- Tận dụng những cơ hội để đưa ra bình luận hoặc nhắc nhở trẻ.

Chủ Đề

ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

A. GIAI ĐOẠN TRẺ GIAO TIẾP CHƯA CHỦ Ý

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Nhìn ba mẹ khi ba mẹ gọi tên.Hiểu cử chỉ quen thuộc: trẻ <i>bye bye</i> cô là sẽ được về.	<ul style="list-style-type: none">Bắt chước ba mẹ nói "aa", "ee"...Thể hiện bằng hành động: <i>cầm ba lô, lấy dép, nón</i> khi muốn đi học hoặc đi về.

Gợi ý cho bạn

- Ngồi xuống ngang tầm mắt, gọi trẻ và tên đồ vật khi giúp trẻ mang giày, nón, áo khoác, khẩu trang...(Scope. 2011d)

Ở vị trí này Bon đã được nhìn và lắng nghe ba nói một cách tốt nhất.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

- Tạo trò chơi trong lúc giúp trẻ đội nón hoặc mặc áo khoác, điều này sẽ khiến trẻ thích thú và tăng cơ hội tương tác và giao tiếp.

Trẻ đã thật sự vui thích và chú ý đến mẹ lâu hơn.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

- Dùng từ ngữ giống nhau cho mỗi hoạt động cụ thể và lặp lại hàng ngày giúp trẻ hiểu sự việc tiếp theo sẽ xảy ra: trẻ lấy balo, nón → đeo balo → đội nón → mang dép → đi ra xe → đội bẻ lên xe → đi đến trường.

“Đi học” được nói nhiều lần giúp trẻ làm quen với từ mới.

- Giúp trẻ khoanh tay chào hoặc vẫy tay tạm biệt ba mẹ/cô mỗi khi tới lớp hoặc về nhà. (Scope. 2011c)

Trẻ nhớ tốt hơn khi nói đi kèm với hành động.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

B. GIAI ĐOẠN TRẺ GIAO TIẾP CHỦ Ý

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Các danh từ: <i>dép, ba lô, cô, bạn, nón, xe...</i>Biết được vật dụng cá nhân quen thuộc: <i>balo, giày, nón...</i>Động từ: <i>đi, chào, về, tạm biệt, dùng...</i>Hiểu hướng dẫn đơn giản kèm cử chỉ: <i>lấy dép, mang dép, chào cô, vào lớp, đi học, đi về...</i>	<ul style="list-style-type: none">Kéo tay/ chỉ cho ba mẹ biết điều mà trẻ muốn.Lắc đầu từ chối khi không muốn đi học hay vào lớp.Bắt chước khoanh tay "ạ", vẫy tay tạm biệt.Nói một số âm thanh giống như từ: "ăp" (cặp), "ô" (cô) ...

Gợi ý cho bạn

- Làm mẫu hoạt động và hỗ trợ nếu trẻ chưa biết cách thực hiện.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

- Chỉ cho trẻ và gọi tên người/đồ vật quen thuộc.

- Giả vờ quên đồ để tạo thêm cơ hội cho trẻ giao tiếp. (Griffin, 2014)

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

- Nói về những gì diễn ra trên đường sẽ giúp trẻ có cơ hội khám phá về thế giới xung quanh.

“Tất cả những gì ta cần để phát triển những đường dẫn truyền thính giác là cho trẻ tiếp xúc với âm thanh” (Merzenich, 2010).

“Những em bé ở Mỹ trung bình nghe được 340 chuỗi lời nói và 1.440 từ trong mỗi giờ” (T. Risley).

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

C. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ ĐƠN

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Làm theo hướng dẫn đơn giản không kèm cử chỉ: <i>mang ba lô, đi giày vào, đội nón lên, ngồi lên xe, đi vào lớp...</i>Hiểu một số câu hỏi đơn giản: "<i>Cặp/ Dép đâu rồi?</i>" ...Biết tên cô giáo và vài bạn trong lớp.	<ul style="list-style-type: none">Nói từ: "<i>dép</i>", "<i>cô</i>", "<i>bạn</i>", "<i>con</i>", "<i>chơi</i>", "<i>đi</i>", "<i>về</i>", "<i>không</i>"...Dùng nhiều cử chỉ điệu bộ: <i>vẫy tay tạm biệt, khoanh tay chào, mi gió, gật đầu, lắc đầu...</i>

Gợi ý cho bạn

- Nói về những gì bạn và trẻ đang làm, đang quan tâm.

Trẻ cảm thấy thích thú và không ngừng trò chuyện khi mẹ nói về điều trẻ đang quan tâm.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

- Tận dụng cơ hội để tăng vốn từ cho trẻ (cố tình đánh rơi chìa khóa), nhờ trẻ giúp và cảm ơn trẻ.

- Tạo tình huống để khuyến khích trẻ tham gia hoạt động cùng với bạn.

Trẻ hào hứng tìm và chỉ xe giúp mẹ. Mẹ cũng có cơ hội cung cấp thêm những từ mới cho trẻ.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

D. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ KẾT HỢP - CÂU

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Hiểu được câu hỏi: "Ai đây con?", "Cặp/Balô/ Dép của con đâu?"...Hiểu được một số giới từ và tính từ: trước, sau, trong, đẹp, xấu...	<ul style="list-style-type: none">Nói câu 2 - 3 từ: "Đi học", "Đi về", "Xe mẹ/ba", "Cặp của con", "Con chào cô"...Biết đặt câu hỏi: "Ai?", "Cái gì?", "Ở đâu?".Biết nói ra nhu cầu của mình: "muốn đi về", "bố con"...

Gợi ý cho bạn

- Mở rộng câu liên quan đến chủ đề trẻ đang nói trên đường đi học.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

- Thông báo cho trẻ biết những nơi đang đi qua và những nơi sẽ tới.

Mẹ đã giúp trẻ biết điều xảy ra tiếp theo, trẻ cũng hào hứng và tò mò hơn để học điều mới.

- Chờ trẻ yêu cầu bạn giúp đỡ, nhắc trẻ nói cảm ơn sau khi bạn giúp.

Trẻ được mẹ tập thói quen tốt và nói cảm ơn rất phù hợp.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC

- Khuyến khích trẻ kể về những chuyện xảy ra ở trường. Gợi ý bằng cách đưa ra lựa chọn, lời bình luận.

Mẹ đã cho trẻ cơ hội nhớ lại món mình ăn và nương theo câu trả lời của trẻ để đưa ra gợi ý. Trẻ cũng đã vui vẻ kể lại cho mẹ nghe/nói chuyện cùng mẹ.

Chủ Đề

ĐI DẠO

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

A. GIAI ĐOẠN TRẺ GIAO TIẾP CHƯA CHỦ Ý

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Nhìn ba mẹ khi ba mẹ nói với trẻ.	<ul style="list-style-type: none">Cười khi vui và khi gặp người quen.Bắt chước ba mẹ nói "aa", "ee"...Vung tay, đá chân khi thích thú.

Gợi ý cho bạn

- Chỉ vào giày hoặc đồ vật thường mang theo khi đi dạo để thông báo cho trẻ biết là sẽ được đi chơi.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

- Nhắc và giúp đỡ trẻ chào hỏi khi gặp người quen bằng cách làm mẫu. (Scope. 2011d)

Được mẹ tập luyện thường xuyên, Tí sẽ biết chào người quen khi gặp.

- Quan sát trẻ đang nhìn/thích thú với điều gì. Hãy nói về điều đó ở mức độ phù hợp với trẻ.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

- Thông báo trước cho trẻ đến giờ về nhà để trẻ hiểu đến lúc phải kết thúc hoạt động.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

B. GIAI ĐOẠN TRẺ GIAO TIẾP CHỦ Ý

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Các danh từ, động từ: <i>cây, xe, hoa, đi, chạy ...</i>Hiểu: <i>đi chơi, xe chạy...</i>	<ul style="list-style-type: none">Trẻ đẩy/ kéo ba mẹ đến nơi trẻ muốn.Chỉ về phía trẻ muốn đi.Phát ra âm giống như từ: "i" (đi), "é" (bé), "á" (lá) ...Vẫy tay tạm biệt.

Gợi ý cho bạn

- Đưa trẻ đến nơi có những điều bạn muốn dạy trẻ hoặc đi theo hướng trẻ chọn.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

- Chỉ cho trẻ thấy, cho trẻ sờ (nếu được) và gọi tên.

- Bắt chước các âm thanh bạn và trẻ nghe được, khuyến khích trẻ làm theo và khen trẻ khi trẻ thực hiện. (Scope. 2011e)

- Thông báo trước cho trẻ biết khi sắp kết thúc việc đi dạo.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

C. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ ĐƠN

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Hiểu từ: <i>đá, đất, cây, nhanh, chậm, vui, mệt, đi, dừng...</i>Làm theo hướng dẫn đơn giản: <i>"Chạy thi nhé!", "Tới đằng kia", "Đi bỏ rác"...</i>Cùng mẹ chơi trò chơi <i>"dung dung dung dề"</i>.	<ul style="list-style-type: none">Nói từ đơn: <i>"cây", "lá", "kiến", "ong", "chim", "chạy", "về", "bay", "dơ/bẩn", "ướt"...</i>Biết từ chối hoặc đồng ý: <i>"thích", "không thích"</i>.Đưa ra yêu cầu: <i>"nữa", "thêm"</i>.

Gợi ý cho bạn

- Thông báo cho trẻ biết trước nơi sẽ đến.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

- Đưa ra những hướng dẫn đơn giản, không dùng cử chỉ để tăng khả năng hiểu lời nói của trẻ.
- Nếu trẻ không thực hiện được, hãy nói câu ngắn hơn, chỉ về phía đồ vật để gợi ý hoặc làm mẫu để trẻ bắt chước.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

- Nói về những gì trẻ đang quan tâm.

- Mở rộng câu bằng cách thêm một từ mới vào từ mà trẻ nói. (Jacobs, 2013)

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

D. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ KẾT HỢP - CÂU

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Hiểu câu hỏi: "Ai đây con?", "Con gì đây?", "(Máy bay) ở đâu?", "Cái gì đây?"...Hiểu động từ: hái, té...Hiểu giới từ và tính từ: trong, trên, dưới, lớn, nhỏ, chậm, nhanh...	<ul style="list-style-type: none">"Đi chơi", "đi bộ", "chạy xe", "cây cao"...Đưa ra bình luận: "hoa đẹp", "đèn sáng"...Biết từ chối: "không về"...

Gợi ý cho bạn

- Thảo luận với trẻ về nơi trẻ muốn đi, nhưng theo từ trẻ nói để mở rộng câu.

Trẻ sẽ hào hứng trò chuyện khi mẹ cho trẻ chọn lựa nơi trẻ muốn tới.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

- Khi đi mua sắm, cho phép trẻ trả tiền và chờ nhận tiền thối (nếu có) và nhắc trẻ cảm ơn để tập cho trẻ cách ứng xử trong giao tiếp.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ ĐI DẠO

- Khuyến khích trẻ nói về cảm xúc hoặc kể về những gì trẻ đã làm.

Khi trẻ chưa trả lời, mẹ đã đếm thềm 5s để đợi trẻ. Sau đó, đưa ra gợi ý giúp trẻ trả lời

- Mở rộng câu cho trẻ bằng cách thêm từ/cụm từ vào từ/câu trẻ nói.
- Nhận xét về thời tiết, việc đi chơi của bạn và trẻ, tốc độ đi, môi trường xung quanh.

Chủ Đề

TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

A. GIAI ĐOẠN TRẺ GIAO TIẾP CHƯA CHỦ Ý

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Hiểu cử chỉ quen thuộc: <i>mẹ chỉ vào gối thì trẻ nằm xuống...</i>	<ul style="list-style-type: none">Nhìn ba mẹ và mỉm cười khi trẻ vui thích.Khóc khi ba mẹ rời đi.Bắt chước ba mẹ nói: "aa", "ee"...

Gợi ý cho bạn

- Thông báo với trẻ "*Ngủ thôi!*". Cho trẻ đánh răng, thay đồ, mặc tã... Những hoạt động này nên được lặp lại hàng ngày theo thứ tự nhất định.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

- Ngồi ngang tầm mắt trẻ và nói về điều bạn và trẻ đang làm bằng từ đơn. Bắt chước những âm trẻ tạo ra.

Mẹ đang tập cho trẻ bắt chước âm thanh một cách rất tự nhiên.

- Hát ru trẻ → Ngưng lại đột ngột → Khi trẻ nhìn bạn, cười hoặc cử động cơ thể thì hãy hát tiếp.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

B. GIAI ĐOẠN TRẺ GIAO TIẾP CHỦ Ý

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Các danh từ: <i>gối, chăn/mền, mùng/màn, giường, sách, đèn...</i>Động từ: <i>ngủ, xem, cắt, tắt...</i>Hiểu câu quen thuộc: <i>đi ngủ, lấy sách, tắt đèn...</i>	<ul style="list-style-type: none">Thể hiện bằng hành động: <i>Lấy gối để nằm, Lấy sách để bạn đọc cho trẻ...</i>Tạo âm gần giống từ: <i>"ước" (nước), "ấm" (tắm)...</i>

Gợi ý cho bạn

- Giả vờ làm sai để trẻ đưa ra nhận xét (bằng cử chỉ/âm thanh).

- Gọi tên đồ vật xung quanh như *"gối", "mền", "đèn"...*

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

- Nói về điều bạn /trẻ đang làm bằng cụm từ hoặc câu ngắn: “trời tối”, “tắt đèn”, “đắp chăn”...
- Kể chuyện, nói về điều trẻ đang chú ý ở trang sách bằng giọng biểu cảm, vừa nói vừa chỉ vào hình. (Scope. 2011f)

Việc đọc sách cho trẻ trước khi ngủ sẽ giúp trẻ phát triển ngôn ngữ và hình thành thói quen đọc sách sau này.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

C. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ ĐƠN

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">• Biết những phần chi tiết của cơ thể: <i>đầu, bụng, lưng, bàn tay, bàn chân ...</i>• Làm theo hướng dẫn đơn giản: <i>"Đi ngủ nào con!", "Xem sách với mẹ/ba", "Treo lên giường", "Nằm xuống đây!", "Tắt đèn thôi!" ...</i>• Hiểu câu hỏi đơn giản: <i>"Ở đâu?", "Nữa không?"...</i>	<ul style="list-style-type: none">• Nói: <i>"giường", "chăn", "đèn", "tắt", "mở", "nằm", "đọc", "sách", "hát", "ngủ"...</i>• Đưa ra bình luận: <i>"hay", "đẹp", "thích"...</i>• Đưa ra yêu cầu: <i>đưa sách cho ba mẹ và nói "kể"...</i>

Gợi ý cho bạn

- Massage và gọi tên những bộ phận cơ thể của trẻ: đầu, bụng, bàn tay, bàn chân...

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

- Nhắc trẻ những việc trẻ cần làm.

- Cùng trẻ chỉ và nói về hình ảnh trong sách. Khen ngợi khi trẻ nói, đồng thời thêm từ để mở rộng câu.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

- Hát bài hát trẻ yêu thích, cùng vỗ tay theo nhịp và chờ trẻ điền từ ở cuối câu.

Vần và nhịp điệu trong bài hát sẽ giúp trẻ tăng khả năng nhớ và học từ mới.

D. GIAI ĐOẠN TRẺ NÓI TỪ KẾT HỢP - CÂU

Mục tiêu

Hiểu ngôn ngữ	Diễn đạt
<ul style="list-style-type: none">Hiểu được câu hỏi: "Ai?", "Cái gì?", "Ở đâu?".Hiểu được giới từ và tính từ: trong, trên, dưới, lớn, nhỏ...Nghe hiểu một câu chuyện ngắn mẹ đọc.	<ul style="list-style-type: none">Gọi tên các hoạt động: "lau mặt", "thay áo", "đọc sách", "nằm xuống", "tắt đèn"...Đưa ra một số nhận xét: "thom", "lạnh", "nóng", "thích", "truyện hay"...Trả lời được câu hỏi đơn giản sau khi nghe mẹ kể chuyện: "Bạn đang làm gì?", "Ở đâu?", "Bạn buồn hay vui?"...

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

Gợi ý cho bạn

- Thay đổi, massage cho trẻ và dạy trẻ về khái niệm: to - nhỏ, dài - ngắn, cao - thấp qua việc so sánh trẻ với mẹ.

Việc học từ đối lập sẽ dễ dàng và vui hơn khi trẻ được nghe, nhìn và so tay với mẹ.

- Nói về kế hoạch của ngày hôm sau.

Mẹ đã để trống từ cần nói và chờ đợi trẻ điền vào.

CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ

- Khuyến khích trẻ kể lại những chuyện xảy ra ở trường. Bình luận và thêm từ mới xung quanh điều trẻ nói.
- Cho trẻ chọn sách. Khuyến khích trẻ nói về trang sách, cho thêm câu bình luận. (Scope. 2011g)

Hoạt động đọc sách sẽ giúp gia tăng vốn từ vựng, mẫu câu cho trẻ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Brownlie, E. (2012). *Communication across the Life-span [Giao tiếp xuyên suốt vòng đời]: ghi chú từ bài giảng*. TPHCM: Trường Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch.

Griffin, S. (2014). *Autism Spectrum Disorders [Rối loạn phổ tự kỷ]: ghi chú từ bài giảng*. TPHCM: Trường Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch.

Jacobs, D. (2013). *Language Disorders in Young Children and Adolescents [Các rối loạn ngôn ngữ ở trẻ nhỏ và thanh thiếu niên]: ghi chú từ bài giảng*. TPHCM: Trường Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch.

Labrador, L.M. (2014), *Teaching Methods for Individuals with Hearing Loss [Phương pháp giảng dạy cho những cá nhân bị giảm thính lực]: ghi chú từ bài giảng*. TPHCM: Trường Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch.

Learning Links. (2014). [Tờ thông tin]. *Playing With Your Child [Chơi với con của bạn]*. Lấy từ <<http://www.learninglinks.org.au/wp-content/uploads/2012/11/eng-playing-with-your-child.pdf>>

Scope. (2011a). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Responds to people: Exploring adults faces [Những kỹ năng giao tiếp: Đáp ứng với người khác: Khám phá khuôn mặt của người lớn]*. Lấy từ <<http://www.learninglinks.org.au/wp-content/uploads/2012/11/eng-playing-with-your-child.pdf>>

Scope. (2011b). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Understanding Words: Understanding Opposites [Những kỹ năng giao tiếp: Hiểu từ ngữ: Hiểu các từ trái nghĩa]*. Lấy từ <http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20DAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Scope. (2011c). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Uses Gestures: Using Gestures [Những kỹ năng giao tiếp: Sử dụng cử chỉ: Việc sử dụng cử chỉ]*. Lấy từ
<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Scope.(2011d). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Says Words: Naming Objects [Những kỹ năng giao tiếp: Nói từ ngữ: Gọi tên đồ vật]*.Lấy từ
<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Scope. (2011e). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Responds To Sounds: Imitating Environmental Sounds [Những kỹ năng giao tiếp: Đáp ứng lại với âm thanh: Bắt chước âm thanh từ môi trường]*. Lấy từ
<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Scope. (2011f). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Says Words: Recognizes and Names Pictures [Những kỹ năng giao tiếp: Nói từ ngữ: Nhận diện và gọi tên hình ảnh]*. Lấy từ
<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Scope. (2011g). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Says Words: Imitates 2 word phrases [Những kỹ năng giao tiếp: Nói từ ngữ: Bắt chước những cụm gồm 2 từ]*. Lấy từ
<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

NHỮNG NGUỒN TÀI LIỆU KHÁC

Autism Association of Western Australia. (2011) *Mealtime Challenges - Ideas for Resistant Eaters* [Những khó khăn trong giờ ăn uống – Ý tưởng cho những trẻ kén ăn]. [Tờ thông tin] Perth, Australia.

Commonwealth of Australia. (2008). [Tờ thông tin], *Get Set 4 Life Habits For Heathy Kids* [Chuẩn bị cho cuộc sống Những thói quen dành cho trẻ khỏe mạnh]. Lấy từ <[http://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/FE84658DAECAEE62CA257BF0001CACDC/\\$File/Get%20Set%204%20Life%20Guide%20-%20Vietnamese.pdf](http://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/FE84658DAECAEE62CA257BF0001CACDC/$File/Get%20Set%204%20Life%20Guide%20-%20Vietnamese.pdf)>

Lynch, C., & Cooper, J. (1991), *Early Communication Skills: Practical Activities for Teachers and Therapists* [Những kỹ năng giao tiếp giai đoạn sớm: Những hoạt động thiết thực dành cho giáo viên và chuyên viên trị liệu]. UK: Speechmark Publishing Ltd.

Learning Links. (2011). *Normal Play Development 0-5 years* [Sự phát triển chơi bình thường từ 0-5 tuổi]. [Tờ thông tin]. Sydney, Australia.

Manolson, A. (1992), *It Takes Two To Talk: A Parent's Guide to Helping Children Communicate* [Cần hai người để trò chuyện: Sách hướng dẫn dành cho bố mẹ để giúp trẻ giao tiếp]. Toronto, Canada: The Hanen Centre.

Pepper, J., & Weitzman, E. (2004), *It Takes Two To Talk: A Practical Guide For Parents of Children With Language Delays* [Cần hai người để trò chuyện: Sách hướng dẫn thiết thực cho bố mẹ của những trẻ chậm phát triển ngôn ngữ]. Toronto, Canada: The Hanen Centre.

Scope. (2011). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Says Words: Saying first words [Những kỹ năng giao tiếp: Nói từ ngữ: Việc nói những từ đầu tiên]*. Lấy từ

<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Scope. (2011). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Following Instructions: Understanding What Is Heard [Những kỹ năng giao tiếp: Làm theo hướng dẫn: Hiểu những gì nghe được]*. Lấy từ

<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Scope. (2011). [Tờ thông tin]. *Communication Skills: Responds To Sounds: Responding To Own Name [Những kỹ năng giao tiếp: Đáp ứng lại với âm thanh: Đáp ứng lại với tên gọi của chính bản thân]*. Lấy từ

<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Scope. (2011). [Tờ thông tin]. *Communication Skills : Says Words: Using greetings, social and communication skills [Những kỹ năng giao tiếp: Nói từ ngữ: Sử dụng những kỹ năng chào hỏi, xã giao và giao tiếp]*. Lấy từ

<http://www.scopevic.org.au/index.php/cms/frontend/resource/id/701/name/10263%20SCO%20ODAATIS_CommSkills_FA.pdf>

Sussman, F. (1999), *More Than Words: Helping Parents Promote Communication and Social Skills in Children with Autism Spectrum Disorder [Nhiều hơn từ ngữ: Giúp đỡ bố mẹ thúc đẩy các kỹ năng giao tiếp và xã hội ở những trẻ rối loạn phổ tự kỷ]*. Toronto, Canada: The Hanen Centre.

Trung tâm Tư vấn, Dịch vụ Truyền thông và Tổ chức Plan tại Việt Nam. (2009). *Bảy câu hỏi giúp hiểu mình hiểu trẻ*. Hà Nội, Việt Nam: Nhà xuất bản Lao Động.

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU.....	1
LỜI CẢM ƠN.....	2
NGÔI NHÀ GIAO TIẾP.....	3
HOẠT ĐỘNG HÀNG NGÀY.....	4
CÁC GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP.....	5
CHIẾN LƯỢC.....	11
1. Thiết lập tương tác	12
a. Ngồi ngang tầm mắt với trẻ.....	12
b. Chú ý đến trẻ.....	12
c. Bắt chước.....	13
d. Luân phiên.....	13
e. Lắng nghe.....	14
2. Tạo cơ hội giao tiếp	15
a. Để đồ vật xa tầm với của trẻ.....	15
b. Chia thành từng phần nhỏ.....	15
c. Chọn lựa.....	16
d. Cố ý làm sai.....	16

3. Kích thích ngôn ngữ	17
a. Làm mẫu.....	17
b. Lặp lại.....	17
c. Làm nổi bật từ then chốt.....	18
d. Nói về những gì đang diễn ra.....	18
e. Điền vào chỗ trống.....	19
f. Khuyến khích.....	19
CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ QUA CÁC CHỦ ĐỀ	20
CHỦ ĐỀ ĂN UỐNG	21
a. Giai đoạn giao tiếp chưa chủ ý.....	22
b. Giai đoạn giao tiếp chủ ý.....	24
c. Giai đoạn từ đơn.....	26
d. Giai đoạn từ kết hợp – câu.....	30
CHỦ ĐỀ VỆ SINH CÁ NHÂN	34
a. Giai đoạn giao tiếp chưa chủ ý.....	35
b. Giai đoạn giao tiếp chủ ý.....	37
c. Giai đoạn từ đơn.....	39
d. Giai đoạn từ kết hợp – câu.....	41
CHỦ ĐỀ ĐƯA ĐÓN TRẺ ĐI HỌC	44
a. Giai đoạn giao tiếp chưa chủ ý.....	45
b. Giai đoạn giao tiếp chủ ý.....	48

c. Giai đoạn từ đơn.....	51
d. Giai đoạn từ kết hợp – câu.....	53
CHỦ ĐỀ ĐI DẠO.....	56
a. Giai đoạn giao tiếp chưa chủ ý.....	57
b. Giai đoạn giao tiếp chủ ý.....	60
c. Giai đoạn từ đơn.....	62
d. Giai đoạn từ kết hợp – câu.....	65
CHỦ ĐỀ TRƯỚC KHI ĐI NGỦ.....	68
a. Giai đoạn giao tiếp chưa chủ ý.....	69
b. Giai đoạn giao tiếp chủ ý.....	71
c. Giai đoạn từ đơn.....	73
d. Giai đoạn từ kết hợp – câu.....	75
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	78

The printing of this resource was made possible with financial support from the Australian Volunteers International - Community Grants Scheme and Trinh Foundation Australia.

Việc in ấn quyền tài liệu này thực hiện được nhờ có sự hỗ trợ tài chính của Tổ chức Tình nguyện viên Quốc tế của Úc - Nguồn quỹ Viện trợ Cộng đồng và tổ chức Trinh Foundation Australia.

Biên tập:

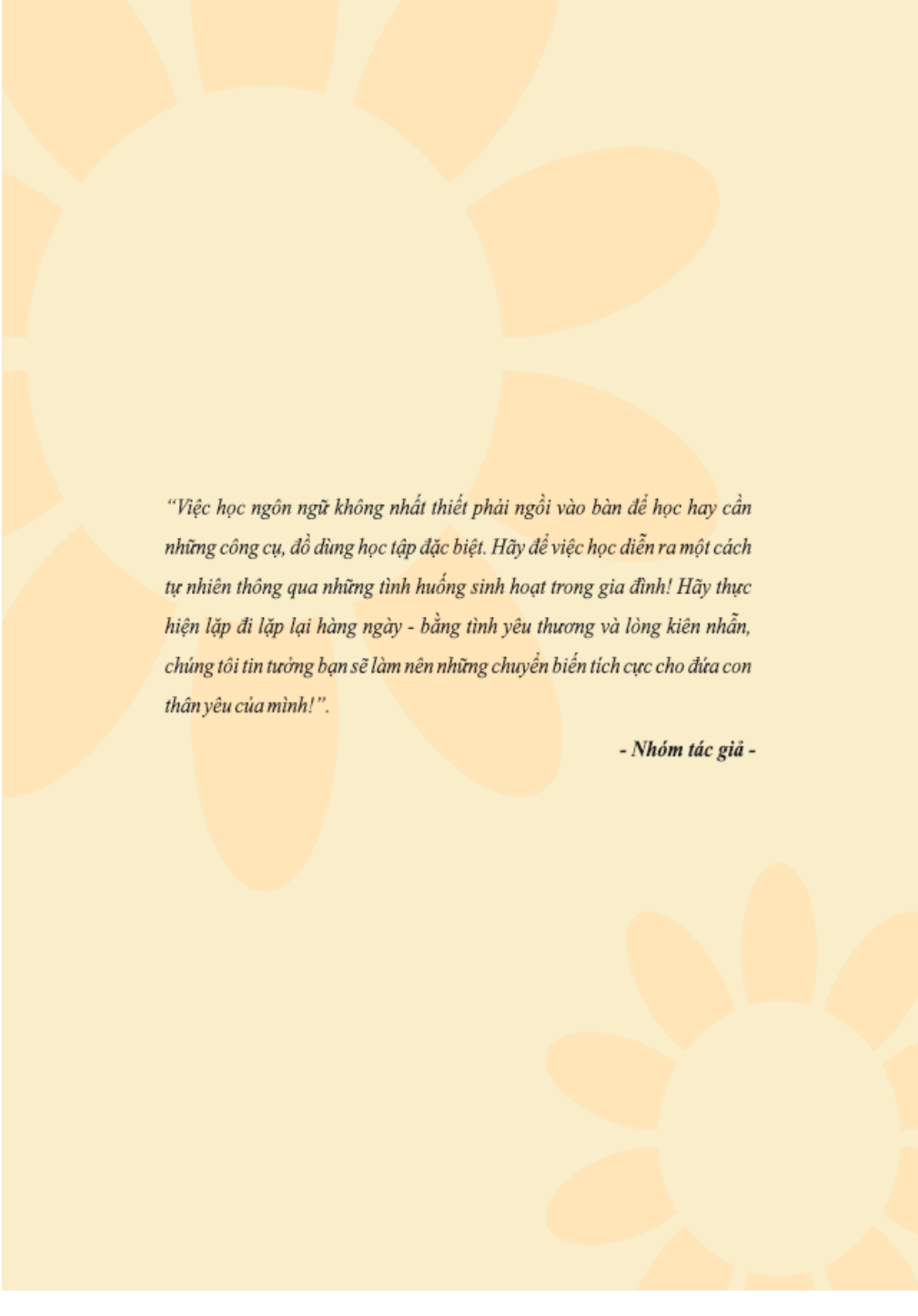
Mai Thanh Lộc

Hoạ sĩ trình bày:

Lương Kiều Khanh

Nguyễn Thị Phương Thảo

Trần Mạnh Tuấn

“Việc học ngôn ngữ không nhất thiết phải ngồi vào bàn để học hay cần những công cụ, đồ dùng học tập đặc biệt. Hãy để việc học diễn ra một cách tự nhiên thông qua những tình huống sinh hoạt trong gia đình! Hãy thực hiện lặp đi lặp lại hàng ngày - bằng tình yêu thương và lòng kiên nhẫn, chúng tôi tin tưởng bạn sẽ làm nên những chuyển biến tích cực cho đứa con thân yêu của mình!”.

- Nhóm tác giả -